

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	นางสาวดวงจิต สนิทกลาง
ปีที่ศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนต้นแบบ 4) เพื่อร่างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพ และ 5) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความ ผลงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ใน 6 องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียน ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา และขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในการศึกษาขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จำนวน 30 คน ขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและประสบความสำเร็จในการบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 5 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวม 15 คน ขั้นตอนที่ 4 ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนหนองกรดวัฒนา จำนวน 30 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม การสังเกต และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยายการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านงานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานแนะแนวนักเรียน ด้านงานบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านงานบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานแนะแนว ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านงานกิจกรรมนักเรียน ระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานปกครอง และระเบียบวินัยนักเรียน ด้านงานบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านงานบริการและสวัสดิการนักเรียน

2. รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา ได้พัฒนาจากองค์ประกอบ 6 ด้าน โดยผนวกแนวคิดของกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do) การตรวจสอบหรือประเมิน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวนปรับปรุงแก้ไข (Act) เข้าไปในองค์ประกอบทุกด้านโดยโครงสร้างหลักของร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยจำแนกองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ออกเป็น 4 ขั้นตอน ตามวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านที่ 2 และ 3 ขั้นตอนการติดตามตรวจสอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านที่ 4 และขั้นตอนการทบทวน ปรับปรุง ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านที่ 5 และ 6

3. ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงสร้างกรอบแนวคิดของรูปแบบ ผลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับกรอบแนวคิดของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา และผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบฯ พบว่า 1) ส่วนบหน้าของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก 2) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา หลังการทดลองใช้ พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนหนองกรดพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา โดยเฉลี่ยรวมในอยู่ระดับมากที่สุดทุกด้าน